
een sergeant, hier goed bekend, die mij verzekerde, dat er ten Noorden van Queens-batterij wel meer dan één gat is, om doorheen te kruipen."

Jameson's dringen won het. De majoor zond thans een troep van 25 ruiters, om in noordelijke richting te trachten, een weg naar Johannesburg te banen.

Er kwam niet één man terug.

„Drie keeren is scheepsrecht," zei de onverzettelijke Jameson, doch de majoor had er genoeg van.

„Neem jij het opperbevel dan maar over," zeide hij op nijldigen toon: „en ik zal als gewoon soldaat vechten, waar jij mij zendt, maar een kind kan vatten, dat bij Queens-batterij geen doorbraak mogelijk is."

„Wat doen we dan met die kanonnen?" vroeg Jameson met gramstorige stem. „Wij hebben ze, en de Boeren missen ze. Wij verpletteren hen onder onze bommen."

„Dat is het net," antwoordde de majoor met een schamper gebaar. „Onze kanonnen verpletteren de Boeren, en zij staan uit de dooden weer op."

Slawski meldde zich aan.

„Met uw verlof, heeren," zeide hij: „onze soldaten worden onrustig. Er zijn al enkelen gedrost naar de Boeren toe, en als we werkeloos blijven, dan loopt het van kwaad tot erger."

Hij vond dat talmen op de Remhoogte tamelijk bespottelijk. Als men de eene deur op slot vond, dan moest men het toch met de volgende deur probeeren. Men was toch niet bang voor de Boeren? Hij had daarnet met eenige resolute kerels het in den steek gelaten maxim weer in veiligheid gebracht, zonder dat de Boeren te voorschijn hadden durven komen.

Slawski's woorden maakten indruk. Hij was de eenige, die heden op succes kon bogen — door zijn kordaatheid.

„Wat raadt gij ons?" vroeg de dokter.

„Aanstonds naar het Zuiden trekken, totdat er een gat is, waar wij doorheen kunnen glippen. De Boeren zullen ons niet op 'tlijf vallen; daarvoor zorgt ons geschut, dat nog geheel intact is, en hen op eerbiedigen afstand zal houden."

De hoop op een gunstigen uitslag kwam weer met kracht boven bij den majoor, en zijn oog rustte met oprechte waardeering op den slanken, lenigen Pool, die altoos raad wist. „Gij wijst ons den rechten weg,” zeide hij; „als we te Johannesburg aankomen, zult ge zien, dat majoor Willoughby geen ondankbare is.”

HOOFDSTUK XXXVI

Op Wacht.

Bij zijn tocht naar het Zuiden heeft het vrijbuiterscorps intusschen nog steeds rekening moeten houden met de Boeren. Zij dachten aan geen slaap en waren te paard gesprongen, om Jameson te volgen. De majoor heeft hen voortdurend met geschutvuur op een afstand moeten houden, maar hun vastberadenheid vervult hem weer met zorg.

Tegen middernacht laat hij halt houden in een holle pan, ¹⁾ waarvan het omringende terrein geheel vrij is, zoodat geen overval te duchten valt. Hij heeft geen lust, het lot van generaal Colley op den historischen Amajubaberg te deelen.

Het kamp wordt opgeslagen, het geschut opgesteld. Het zijn twee maxim-kanonnen en twee andere kanonnen; zwiingend liggen de artilleristen bij hun vuurmonden.

De schildwachten worden uitgezet. Men weet, dat de Boeren zich op geen duizend meter afstands, aan de overzijde van de spoorlijn, die Krugersdorp met Potchefstroom verbindt, gaan verschansen.

Slawski ligt op wacht; zijn gehoorzenuwen zijn op het hoogste gespannen. Een paar kanonnen geven een heftig vuur op de verschansingen van de spoorlijn, waarachter de Boeren verscholen liggen; dan verstomt het geschut. En niets wordt gehoord dan het gejank van een hongerigen jakhals, wijd in de verte.

¹⁾ Inzinking van den grond.

Links van Slawski worden korte lichtstralen gezien; dan hoort hij het geknetter van geweervuur. 't Is dicht bij de spoorlijn.

Hij wil er heensnellen, maar ziet recht voor zich uit de omtrekken van een Boer: in het licht der maan, die zooveen opkwam. Hij mikt en geeft vuur, maar schijnt niet geraakt te hebben, want de Boer neemt in een gebukte houding de vlucht. De Boer bereikt een heuvel; nu rijst hij rechtop en zwaait met zijn hoed. En voordat de Pool hem de volle laag kan geven, is hij achter de hoogte verdwenen.

Het geweervuur links is opgehouden, en even later komt Gil aanloopen.

„We hebben een tegenvallertje gehad,” zegt hij; „we dachten over de spoorlijn heen te komen en door de mazen heen te glippen, maar de Boeren lagen op de loer.”

„Hoe groot is het verlies?”

„Drie manschappen van ons gesneuveld; onze beste scherpshutter is er bij. En zeven onzer paarden gedood.”

De Pool schudt onwillig het hoofd.

„Jullie moet het vechten tegen de Boeren nog leeren,” zegt hij; „Jameson heeft het ook te licht geteld. Enfin — 't verlies is niet groot, en de Boeren zijn zonder geschut — morgen zijn we te Johannesburg! Wat ga je doen, Gil?”

„Als je niets voor mij te doen hebt, ga ik slapen.”

Slawski kijkt langs den loop van zijn geweer, dat op een mierenhoop rust.

„Ik heb niets voor je te doen; ga maar slapen — een uitgeslapen man telt er voor twee!”

Zoo begeeft Gil zich naar het kamp, dat in de holle pan is opgeslagen. Aan lange lijnen staan de paarden; in 't midden van het kamp is de ronde tent, die voor Jameson en Willoughby is bestemd. Regelmatig klinkt de stap der schildwachten.

Slawski ligt nog altijd achter den mierenhoop. Het is een uitgezochte schuilplek, en met het geduld van een kat ligt hij op de loer. Daar straks dacht hij een mooien slag te slaan, maar 't was een klipbok, die over de spoorlijn kwam

zetten. Daarna zag hij in de verte de vluchtige schaduwen van paarden en ruiters over de heuvelen glippen, terwijl er het geschutvuur op geopend werd. Toen is alles weer stil geworden.

Slawski haalt zijn horloge te voorschijn, en het in den stralenden maneschijn houdend, kijkt hij naar de wijzers.

„Half vier!” mompelt de Pool; hij had vast gedacht, dat het reeds later zou zijn — welk een lange nacht!

Nu richt hij zich langzaam op achter den mierenhoop. Hij moet iets bizonders hebben gezien; zijn oogen zijn strak gericht naar de spoorlijn, waarvan de rails glanzen als gepolijst staal in den maneschijn.

„’t Zijn er twee,” mompelt hij. „Nu praten ze met elkander. De een gaat links en de andere rechts — goed, ik zal den rechtsche nemen.”

Terwijl de Boerenverkenner van de spoorlijn afdaald, zet hij den breed geranden hoed af, en nadert door een droge sloot.

„Zet je hoed maar af!” mompelt de Pool: „je hadt wijzer gedaan door het eerder te doen. Slawski laat zich niet verschalken.”

Doch hij ziet den Boer niet meer, en een groote teleurstelling teekent zich af op Slawki’s gelaat.

Maar het volgende oogenblik verhelderen zijn oogen weer. De sloot wordt blijkbaar ondieper, en het hoofd is weer zichtbaar. De Boer heeft zich omgekeerd, met het gelaat naar de spoorlijn, en hij staat daar, zonder zich te verroeren.

„Blijf nog een oogenblik staan,” mompelt de Pool: — „z66!”

Hij meet den afstand met zijn oogen en stelt het vizier. Nog altijd staat daar de Boer; een vuurstraal springt uit het geweer van den Pool, en de Boer stort voorover.

„Die heeft genoeg!” mompelt Slawski, een nieuwe, scherpe patroon in het slot van zijn geweer schuivend.

Hij spreekt de waarheid. De kogel doorboorde het achterhoofd van den Boer, en hij stortte neer, als van den bliksem getroffen.

Weer ligt Slawski op de wacht, maar er heeft niets buiten-

gewoons meer plaats. De morgenschemering breekt aan, en de nacht wijkt voor den dag: met den snellen overgang, die Zuid-Afrika kenmerkt.

Het is een morgen zonder nevelen, en het zal een heete dag worden.

* * *

Er komt beweging in het legerkamp; korte kommando-woorden worden gehoord, en de manschappen treden aan. Jameson en Willoughby inspecteeren den troep. Jameson's wangen zijn bleek: het gevolg van een slapeloos doorgebracht nacht, maar het gelaat van den majoor teekent weer het rustige zelfvertrouwen, dat de krijgsscharen onder de oud-Romeinsche adelaren kenmerkte.

De namen der manschappen worden afgelezen; verscheidenen worden gemist. Het zijn de dooden, die door de Boeren reeds werden begraven, de gewonden, die moesten worden achtergelaten en enkele deserteurs.

Het valt den majoor toch mee. Hij was bezorgd voor den nacht, al liet hij het niet merken.

Bovendien schijnt er dezen nacht niemand gedrost te zijn. Ook dat is een goed teeken; het bewijst, dat er de moed weer in zit bij de manschappen.

Een lange kerel, die in het tweede gelid staat, en een echte bandietentronie vertoont, vraagt aan den majoor, of ze vandaag te Johannesburg zullen zijn.

„Dat staat vast,” antwoordt de majoor, de snorren opstrijkend, en een goedkeurend gemompel gaat door de rijen.

„We zullen vlug ontbijten,” zegt de aanvoerder, „en dan marcheeren we met gezwinden pas op Johannesburg aan — Dokter, wat zeg jij er van?”

Er komt weer kleur op Jameson's wangen.

„De stemming onder het corps is beslist goed,” zegt hij: „maar”

„Nu, wat heb jij nu weer voor maars?”

„Als het Boerengeslacht op de vlakte komt”

De majoor tikt Jameson lachend op den schouder.

„Dokter,” zegt hij: „we zullen er de sokken inzetten, om

bij onze vrienden te Johannesburg veilig onder dak te zijn, voordat de brave jongens van kolonel Trichardt roet in 't eten kunnen gooien — zeg, Slawski, hoe is 't gegaan vannacht? Nog avonturen beleefd?"

„Ik heb een Boer neergelegd, Majoor, die de parmantigheid had ons kamp te willen bespioneren.”

„Flink zoo. Nu nog een rukje, en wij zijn er. Ken jij de Luiperds Vlei?"

„Ja wel, Majoor.”

„Er moeten een paar driften zijn, waar we dat lastige moeras zouden kunnen passeeren.”

„De Prinsdrift en de Dutoitsdrift, Majoor. Ik ken ze allebei.”

„Zooveel te beter. Ik meen, dat we de Prinsdrift eerst krijgen.”

„Ja wel. Die moeten we nemen ook. Dat is de naaste drift naar Johannesburg.”

„De majoor heeft op het oogenblik niets meer te vragen aan den Pool en wandelt met Jameson op, terwijl Slawski zijn vriend Gil zoekt, om hem te spreken.

„Jack, heb jij Gil niet gezien?" vraagt hij aan een bereden manschap, die met een gezadeld paard aan den teugel voorbij komt.

Jack maakt een ontkennend gebaar, terwijl hij ijverig rondkijkt, of hij niemand kan ontdekken, die er meer van zal weten.

„Hé, George," roept hij: „kom eens even hier!"

George behoort tot de voetgangers en nadert met een armvol brooden.

„Nu, wat heb je?"

„Slawski zoekt naar Gil.”

„Gil.... Gil.... ik heb hem, nadat wij op de spoorlijn scheidten, niet meer gezien.”

„Wanneer was dat?" vraagt Slawski.

„Zoo ongeveer half vier vannacht.”

De Pool schudt onwillig het hoofd.

„Hoe kan dat nu?" vraagt hij op korzeligen toon; „om één uur en niet later ging Gil naar het legerkamp om te slapen.”

Uit de verte komen stemmen, die George driftig toeroepen, voort te maken met de brooden, maar hij doet net, of hij 't niet hoort. Hij wil eerst zien, dezen knoop te ontwarren.

„Als ge nu even luisteren wilt, Slawski,” zegt George: „dan zal ik je duidelijk maken, hoe de vork in den steel steekt. Jij verandert toch ook wel eens van voornemen — is 't niet?”

„Maak maar voort!” bijt de Pool George toe. „Ge moet me maar eens duidelijk maken, hoe een man, die in het legerkamp gaat slapen, ter zelfder tijd op de spoorlijn kan rondloopen. Ik ben nieuwsgierig, hoe dat mirakel in elkander zit.”

George begint zich nu toch op te winden.

„Jij wilt mij niet verstaan,” antwoordt hij met verontwaardigde stem.

En dan gaat hij 't uitleggen, hoe hij Gil is tegengekomen in den nacht, toen deze wilde gaan slapen. Hij had Gil voorgesteld, samen de Boerenverschansingen aan den overkant der spoorlijn te bespieden; deze had er eerst geen ooren naar gehad, doch toen George hem had verteld, dat de belooning groot zou wezen, indien ze gewichtige berichten medebrachten, en dat George twee oude Boerenhoeden en twee oude Boerenbaatjes bezat om zich te vermommen, had Gil toegestemd.

Slawski luistert met open oogen en starren blik. Hij rilt van spanning.

„Ge stondt beiden op de spoorlijn,” zegt hij: „welken weg sloegt gij toen in?”

„Wij kwamen uit de richting der Boerenverschansingen, maar de verkenning was weinig zaaks geweest. We vreesden te verdwalen, en keerden snel terug. Op de spoorlijn scheidten we; ik ging noordwaarts; Gil sprong in een droge sloot. Ik riep hem nog toe, zijn hoed af te zetten, opdat hij niet door de onzen voor een Boer zou worden aangezien — wat mankeert je, Slawski?”

„Een duizeligheid,” antwoordt de Pool. „Dat overkomt me des morgens wel meer, als ik nog niet heb ontheten.”

„Is het mirakel je nou duidelijk geworden?” vraagt George op scherpen toon.

De Pool wischt zich het angstzweet van het voorhoofd. „Zoo kan ik het verstaan,” zegt hij met toonlooze stem. „Ik begrijp maar niet,” meent George: „waar Gil toch mag zitten.”

Andermaal wordt hem uit de verte toegeroepen, haast te maken met de brooden, en nu verwijdert hij zich snel. Jack gaat ook heen, en Slawski blijft alleen achter.

Hij verlaat het kamp en zoekt den mierenhoop, waar hij den vorigen nacht heeft gelegen. Het kost hem weinig moeite. Nu zoekt hij ook de bewuste droge sloot; gieren, die op de lijken azen, kringen er boven.

Daar, waar die zwerm gieren, de doodgravers der Zuid-Afrikaansche wildernissen, kringen, dáár moet het zijn. Hij snelt er heen, en hij vindt Gil den voorman. Hij ligt voorover, op zijn gelaat, de armen uitgespreid. Den hoed houdt hij in de verstijfde hand.

„Zoo was het niet bedoeld!” zegt de Pool met nokkende stem, en voor den eersten keer van zijn leven is zijn hart waarlijk ontroerd.

HOOFDSTUK XXXVII.

De Vierkleur.

Gerrit Marais en zijn zoon bevonden zich bij Potgieters klein kommando. Het telde zestig man, maar wat het aantal tekort schoot, vergoedde het door zijn onverschrokken moed en de bekwaamheid van den kommandant.

„De vrijbuiters willen door de Prinsdrift,” zeide Potgieter: „maar ik zal hen voor zijn.”

En hij was hen voor; Jameson werd genoodzaakt de meer zuidelijke drift te nemen.

Er voerde een oude transportweg van Potchefstroom naar Johannesburg; dien weg sloeg Jameson's bende in.

„Ik dacht het wel,” zei Potgieter: „dat de snaaksche dokter dat zou doen.”

Er lag ten Noorden van dien weg, bij een oude boerenwoning, een heuvel; hij was lang en breed, maar niet hoog.

En terwijl die zestig mannen onder Potgieter op hun vlugge paarden voortjachtten, om Jameson voor te blijven, strekte Potgieter de hand uit naar den heuvel en zeide: „Ons sal dat kopje bezet.”

Het was de Doornkop.

Gerrit Marais, die naast den kommandant reed, fronste even de wenkbrauwen.

„Die klippe is daar schaars, Kommandant.”

„Daarom sal ons achter die klippe mooi in elkaar draai, net as die slange.”

Het was een gevaarlijke stelling, en zij vormde den sleutel der Boerenposities. Lukte het Jameson, dien heuvel te bemachtigen, dan was de baan gebroken, om de goudstad te bereiken.

Potgieter zette zich met zijn paardersuiters intusschen bijtijds op den Doornkop vast. En het viel niet tegen met de schuilplekken.

„Ons het genoeg klippe, om achter te skuil,” zei hij: „oordaad¹⁾ hinder maar. Neef Jan Marais — is die perde in veiligheid?”

„Ja, Kommandant.”

Toen stak Potgieter bedaard zijn pijp aan, doch van rooken zou voorloopig weinig komen, want Willoughby had tot zijn kapitein Coventry kort en krachtig gezegd: „Roei dat Boerenest uit, Kapitein; het hindert me. Ik zal middelerwijl met de andere Boeren afrekenen.”

Met drie maxims trok de kapitein er op uit, en een regen van kogels hagelde op Doornkop neer.

Gerrit Marais en zijn zoon lagen achter dezelfde klip. Gerrit schoot, dat de loop van zijn geweer gloeiend heet werd.

„Zijt ge gewond, mijn jongen?” vroeg hij bezorgd.

’t Is mijn linker arm maar, vader!”

Maar hij bloedde hevig, en de vader legde er een noodverband om.

1) Overdaad.

„Zou 't nu gaan, mijn jongen?"

„Zeker, vader, zal 't gaan."

Een vermetele troep vrijbuiters sprong vooruit, en naderde den Doornkop tot op twintig passen. De vijf voorsten slopen tusschen de klippen door tot op vier meter afstands; toen was 't uit; zij vielen alle vier door Afrikaansche kogels.

De dag was heet, en de Boeren leden een zwaren dorst. Gelukkig had Jan nog een veldflesch water bij zich.

„Hier, vader, drink!"

„Neem jij eerst — ik denk, dat ge versmacht van dorst."

Het was zoo. Jan's tong kleefde aan zijn gehemelte, doch eerst moest zijn vader drinken. Toen nam hij zelf eenige teugen, om de veldflesch vervolgens rond te laten gaan onder de andere makkers.

Het gevecht werd bitter zwaar; Potgieter's kleine Boerenmacht telde reeds verscheiden zwaar gewonden, en een jonge man, die kort geleden getrouwd was en zich angstig begon te maken, vroeg aan Gerrit Marais, wat er gebeuren moest, indien de Vrijbuiters tot den Doornkop mochten doordringen.

„Dan moeten we toch vluchten?" vroeg de jonge man.

„Nee," zei Gerrit Marais: „dan willen we hier sterven. Hoe langer we stand houden, hoe meer onze makkers op de andere kopjes een kans krijgen, om den vijand te keeren."

Reikhalzend werd uitgezien naar het Transvaalsche geschut, en Potgieter voelde de onrust opkomen in zijn binnenste. Maar met geen gebaar verried hij zijn onrust, en geen spier van zijn gelaat bewoog.

„„Waar blijven onze kanonnen?" vroeg een burger.

„'n Bietje geduld en alles sal reg kom," antwoordde Potgieter.

„Ons sal nog 'n bietje bakkelei met die vijand, en dan is 't met hom gedaen," ging hij voort.

Ineens richtte de kommandant zich half omhoog achter een klip en luisterde.

„Hoor je dat geluid?" vroeg hij aan Gerrit Marais, die in de nabijheid lag.

„Nieuw geschutvuur," meende Marais.

„Onze kanonnen onder kommandant Trichardt!" riep Pot-

gieter met juichende stem. „Wat heb ik gezegd? Nu is 't gedaan met Jameson en zijn kornuiten.”

Het was gedaan. Er was geen witte vlag voorhanden, en Jameson liet de witte voorschoot hijschen van een Kaffermeid ten teeken der onvoorwaardelijke overgave.

De Kaffermeid was er echter slecht over te spreken, en diende bij generaal Joubert een aanklacht in tegen Jameson en consorten.

„Die Engelse het mij voorschoot gevat, zonder daarvoor iets te betaal,” zeide ze.

Toen tastte Joubert in zijn zak en zij kreeg tien shilling. En zoo werd de zwarte ou-meid tevreden gesteld.

* * *

Het was een dag zonder nevelen; wijd waren de horizonten, en het bloote oog kon ver zien van dezen heuvel. Jan Marais hield de hand boven de oogen, want de zomerzon brandde met fellen gloed op het landschap. Toen zeide hij: „Wanneer ik me niet vergis, vader, dan komt Nellie ginds aanrijden op onzen witten schimmel.”

„Dat is alles recht,” antwoordde de ou-baas; „Nichie was het van plan, en nu doet zij 't.”

Hij sprak op kalmen, bedaarden toon.

„Ik ga een pijpje stoppen,” zei hij; „ik denk, dat de Jameson-komedie nu is afgelopen — heb je nog een vuurhoutje, mijn zoon?”

Toen schrapte Jan een vuurhoutje aan, en Gerrit Marais blies met welbehagen machtige rookwolken uit.

„Zie je dien wilgenboom, Jan?” vroeg hij, de gespierde hand uitstrekking.

„Jawel, vader.”

„Links er van staat majoor Willoughby. Kommandant Malan gaat net naar hem toe — de majoor staat te huilen als een klein kind. Ken je den man, die vlak bij den majoor staat?”

„Dat is Jameson.”

De ou-baas nam het houten pijpje uit den mond.

„Mij wereld! — is dat Jameson? Als hij in de doodkist wordt gelegd, kan hij niet meer veranderen.”

Toen stak hij de pijp weer in den mond; zijn oogen gingen over de ellende van het slagveld, en zijn hart werd bewogen.

„Kom, mijn zoon!” zeide hij: „laten wij water halen, om de gewonden te laven!”

Ze wisten ieder een kruik water machtig te worden, en daarmee snelden zij naar het slagveld. Een droevig gekerm steeg er op, een angstig gesmeek om water. Het waren de gewonden van het vrijbuiterscorps, en het waren er velen.

Een hoofd hief zich met een uiterste krachtsinspanning op uit het lange gras, en Jan herkende den Pool. Hij riep om water.

„Even wachten!” zei Jan.

Er waren een paar anderen, vlak in zijn nabijheid, die eerst geholpen moesten worden. En toen kwam er een derde aankruipen, met een verbrijzeld been. Jan laafde alle drie, maar toen was het kruikje leeg.

Zijn vader was links gegaan, en Jan's oog zag nog andere Boeren; daar straks helden in den strijd en nu veranderd in barmhartige Samaritanen. Zij laafden de stervenden.

Hij begaf zich tot den Pool.

„Slawski,” zeide hij: „ik ga weer water halen, en dan zal ik je helpen. Jou help ik nu 't eerst.”

Hij was neergeknield, om het den stervende te zeggen, doch oprijzend, stond Nellie met een flesch Kaapschen wijn en een beker naast hem.

„Daar ben ik, Jan!” zeide ze. „Ik wist, dat ik je op het slagveld zou vinden, en daarom kwam ik hier.”

Haar oogen waren vol liefde, verheuging, droefheid en erbarming.

„Ik ben zeer blijde, dat jij bent gekomen,” antwoordde Marais.

„We hebben elkander zooveel te vertellen,” liet hij er zachter op volgen.

Het meisje keek links en rechts.

„Welk een ontzettend tooneel!” zeide ze: „oordeel zacht, Jan, over deze vijanden!”

„Het zijn misleiden,” zeide hij: „slachtoffers van het kapitalisme, in bond met het imperialisme!”

Snel haalde hij een knipmes uit zijn zak. Er bevond zich een kurketrekker aan, en hij ontkurkte de flesch. Hij nam den beker.

„Schenk hem half vol, Nellie!”

Toen schonk ze den beker half vol.

Hij nam het hoofd van den Pool in zijn arm, alsof hij zijn broeder was, en Slawski dronk.

„Zijt ge in de borst gewond?”

„Ja, hier.”

„Ik zal een dokter halen.”

„’t Is te laat, Marais.”

Er kwam een golf bloed uit zijn mond. Het meisje wischte het bloed in liefderijke bezorgdheid weg met haar zakdoek.

„Misschien is het nog niet te laat, Slawski.”

De liefde deed den jongen Afrikaner zoo spreken. Het was die liefde, welke Christus wekt in het hart Zijner volgelingen, en die met hare hemelsche krachten eens zal regeeren over alle leugen en over allen haat en over Satan, die de vader is van de leugen en van den haat.

„Het is te laat, Marais,” herhaalde de Pool. „Ik voel het; de dood klopt in mijn aderen.”

Hij zag den Afrikaner lang aan, en een droevig licht kwam er in die stervende oogen.

„Herinnert ge je nog het geval in de goudmijn? Het was.... het was....”

De nevelen des doods daalden neer, maar nog eenmaal weken zij.

„Geef mij nog een teug wijn!”

Hij dronk; de oogen werden weer helderder.

„Het was de twee-en-twintigste boorholte..... Gil legde de lont; hij is dood. En ik had er hem toe aangezet, om je te vermoorden. Ik ben de moordenaar.”

„Wij zullen er later over spreken, Slawski.”

De Pool bewoog het hoofd.

„Er bestaat geen later voor mij; ik lig voor de poorten der eeuwigheid.”

Een zenuwachtig trekken ging over zijn gelaat.

„Kunt ge ’t mij vergeven, Marais?”

„Het is je vergeven, Slawski.”

De Pool wilde de hand uitstrekken, maar het ging niet meer. Toen nam de Afrikaner in heilige erbarming de hand van den man, die hem had willen vermoorden. En zoo vlood het leven van Slawski weg. Zijn hoofd rustte in den arm en zijn hand rustte in de hand van den jongen Afrikaner.

* * *

De dooden werden begraven, de gewonden verzorgd.

„Zoo, neef Barend,” zei de ou-baas van Vierhoek: „waar heb jij gezeten, kerel?”

„Op dat kopje achter jullie. U hebt het zwaar te verantwoorden gehad, oom Gerrit.”

„God was met ons,” antwoordde de ou-baas. „Hem zij de dank en Hem alleen!”

Ineens kwam hij met een zonderlinge vraag.

„Wat sal ons maak met Jameson en die heele zoodje, Neef?”

Toen werd het gelaat van Barend Erasmus hard als een rotsklip. Het was voor hem de eenvoudigste zaak der wereld. Die vagebonden hadden den dood van vier brave burgers op hun geweten, en hij achtte, dat hun rechte plek op het schavot was.

Doch Gerrit Marais dacht er anders over.

„Zij hebben reeds een zware kastijding gehad. Wij betreuren vier dooden en zij hebben zes-en-zestig dooden. Wij hebben drie zwaar gewonden en zij vier-en-veertig. Oom Paul is een wijs man, en zal de zaak door de Engelsche overheid laten berechten.”¹⁾

Dat was het standpunt van ou-baas.

Zijn zoon en Nellie naderden uit de verte, terwijl reeds

¹⁾ Zoo is het ook geschied. De leiders der expeditie werden door de Engelsche rechtbank tot milde gevangenisstraffen veroordeeld, terwijl de Transvaalsche rechtbank de Johannesburger hoofdleiders Lionel Philips, Farrar, Charles Rhodes en Hammond ter dood veroordeelde. Zij ontvingen echter gratie, en kwamen er met een lichte gevangenisstraf en een geldboete af.

een afdeling paardruiters voorbijreed — huis toe. Zij zongen het vlaggelied:

„Die Vierkleur van ons dierbaar land,
Die waai weer oor Transvaal;
En wee die Godvergeten hand,
Die haar weer neer wil haal!”

Het klonk met macht; het daverde op tegen de bergen.
„Komt, kinderen,” zei de ou-baas van Vierhoek: „het wordt tijd; Moeder wacht ons.”

Achter een heuvelrand stonden de paarden, en in de schaduw van een doornstruik lag Bonaparte rustig te slapen. Gerrit Marais schudde hem wakker.

„Opstaan, Outa. Ons gaan huis toe!”

De Kaffer veegde zich den slaap uit de oogen.

„Gaan klein-baas ook mee?”

„Ja,” zei Jan. En het lichtte op in zijn blauwe oogen.

„Wil klein-baas dan nie meer na die goudmijn nie?”

„Ik heb een andere goudmijn ontdekt,” zeide hij met stralenden blik.

Gerrit Marais sprong reeds in het zadel.

„Nou, mijn zoon, wat talm je nog?”

„Nellie zou nog even een nieuw verband om mijn arm leggen.”

Barend Erasmus kwam net voorbij. Hij knipoogde tegen den ou-baas, en zei, dat hij Jan had willen helpen met het verband, maar Jan had geantwoord, dat het aan Nellie best was toevertrouwd. Toen lachte Gerrit Marais stil in zichzelf.

„Nou, Outa,” zei hij tot zijn Kaffer: „dan sal ons maar rij!”

Zoo stapte ou-baas dan in het zadel. Hij reed voorop, en Bonaparte, de achterrijder, volgde op een eerbiedigen afstand.

Op een hoogte gekomen, moest de ou-baas toch eens kijken, of Jan en Nellie nog niet haast kwamen.

„Dat wordt een snaaksch verband,” mompelde hij tot zichzelf: „dat duurt dan toch baie lang.”

Doch thans scheen het verband toch in orde te zijn gekomen. Nellie sprong vaardig op haar schimmel, en Jan zette den voet in den stijgbeugel.

„Nou gaan ons huis toe, Duiker,” zeide hij, en hij klopte zijn paard op den blinkenden hals. En Duiker, die de woorden scheen begrepen te hebben, stiet een vroolijk gehinnik uit.

Zoo reden zij daar heen: die jonge man en dat jonge meisje in den glans der avondzon. En daarheen rijdend over de golvende grasvelden, terwijl hun schaduwen over de onmetelijke vlakten gleden, waren zij het schitterend beeld van de jeugd, de toekomst en de glorie van Zuid-Afrika....

De laatste nevel was verdwenen, en de beide jonge harten hadden elkander gevonden in een groote en sterke liefde.

Zij spraken niet veel meer; ieder had zijn eigen gedachten. En hun harten beefden van ontroering en vreugde.

Nog eenmaal ging de tocht naar de goudmijnen aan het geestesoog van Jan Marais in scherpe kleuren voorbij, en zag hij de breuk van zijn jonge leven met een klaarheid als nooit te voren.

Zijn gemoed was beheerscht geweest door den dorst naar goud en naar de rijkdommen dezer wereld. In arren moede had hij het ouderlijk huis verlaten, om vergulde ellende te vinden. Hij was doorgedrongen tot de ingewanden der aarde, en met een verscheurd hart was hij boven gekomen.

Het goud had het hem eigenlijk niet gedaan; dit fonkelend edel metaal is ook een schepping Gods. Maar zijn dwaalziek hart had om het stoffelijk goud het kostbaarste goud veracht: het goud, dat te vinden is in de diepe mijnschachten van Gods Woord. Totdat de blinddoek scheurde. Toen werd de jonge gouddelver de verloren zoon, die met heimwee terugdacht aan het ouderlijk huis, en hij werd de vermoeide zwerver, die uit het stof der aarde het weenend oog opsloeg tot den Almachtige, Wiens heilige troon is gevestigd op de pilaren van waarheid, gerechtigheid en eeuwige erbarmingen.

* * *

Toen de sterren begonnen te tintelen aan het firmament,

werd een paar uren gerust en niet langer, want Gerrit Marais had groote haast. Het gezelschap trok weer voort in den nacht, en in den nanacht, even voor het krieken van den morgen, reden zij recht op een licht aan. Het was het schijnsel van een petroleumlamp, door tante Hendrina aangestoken, want zij was op. En op dat licht van Vierhoek reed het gezelschap aan.

Tante stond op van haar stoel, want hoefgetrappel werd gehoord en het blij geblaf der honden. En zij snelde naar buiten op het erf.

De ou-baas was reeds uit het zadel gesprongen.

„Wij hebben Jameson en diens rakkers op hun nummer gezet,” riep hij met eenforsch gebaar.

Doch zijn stem werd mild en zacht, toen hij er aan toevoegde: „Ik heb je zoon meegebracht — zal hij welkom zijn, moeder?”

Of hij welkom zou zijn!

Zij breidde haar armen uit met de teederheid der moederliefde, en Jan, de sterke held, weende aan de borst zijner moeder.

„Is nu alles goed, mijn zoon?”

„Alles, alles!” zeide hij.

„Is het waar, Nellie?” vroeg de moeder.

„Nou sal alles reg kom, tante,” antwoordde het meisje.

Zij nam Jans hand, en moeder begreep ineens alles.

De haan kondigde den dag aan, den nieuwen dag voor Vierhoek.

De droeve wolken, die zoovele maanden zwaar en somber boven dit vreedzame huis hadden gehangen, waren weggevlucht, en de nieuwe dag, die vol vreugde en zonneshijn zou zijn, brak nu aan.

Het oude was voorbijgegaan, en zie — 't was alles nieuw geworden.....

PENNING'S WERKEN

PRIJS per geïllustreerd deel:

Keurig gebonden f 2.25 — Ingenaaid . . f 1.50

Russisch Bloed

Dit boek zal vooral de aandacht trekken. Geschreven in den bekenden vlotten stijl van den heer Penning. . . . *Een interessant en boeiend verhaal.*

De Rotterdamsche Kerkbode

De beroemde „WESSELS-SERIE”

in tienduizenden exemplaren verkocht naar alle landen der aarde, waar onze schoone Nederlandsche taal wordt gesproken, blijft nog heden ten dage een zéér gewilde boekenserie. Heel begrijpelijk . . . De prettige verteltrant, de boeiende stijl, de pakkende onderwerpen, die door niemand als Penning zoo volkomen beheerscht worden, kunnen niet anders dan onze jongens boeien en ook nut stichten door de rijke leeringen.

Ze tintelen van genot bij het lezen *dezer* boeken! Alle werken zijn geïllustreerd en in linnen prachtbanden gebonden.

De Serie bevat de volgende verhalen:

De Leeuw van Modderspruit

De Held van Spionkop

De Verkenner van Christiaan de Wet

De Overwinnaar van Nooitgedacht

De Kolonist van Zuid-West-Afrika

UITGAVE: LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — ZWOLLE

L. R. V. GOEDKOOPE BIBLIOTHEEK

In den eersten jaargang verschijnen de volgende vier werken:

JUTTA IHLENFELD

Ontnuchterd

Ontzettend, wanneer volksmassa en individu opwaken uit haar waan. In vlammend schrift teekent IHLENFELD òn waan òn ontnuchtering.

WINTERFELD—PLATEN

Gelijk Gij wilt....

„*Gelijk Gij wilt,*” de moeilijkst te leeren levensles. Ons in volle gehoorzaamheid onderwerpen aan den Wil van God.

ERNST SCHREINER

De Rots der Waarheid

Een hoogst spannend verhaal, spelend in het Hooggebergte. 'n Modern predikant vindt nà veel worsteling: „*Die Felsen der Wahrheit*”....

HERMAN SCHMID

De Bouwmeester van den Dom

Een bijzonder interessant boek, rijk aan schitterende tafereelen, aangrijpend en enthousiast geschreven.

De omvang van een boek bedraagt ongeveer 200 tot 290 bladzijden, in totaal dus

ongeveer duizend bladzijden druks gebonden in keurige linnen banden

PRJJS per jaargang compleet . . f 4.50

Prospectus van den loopenden jaargang op aanvraag gratis.

UITGAVE: LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — ZWOLLE

L. R. V. GOEDKOOPE BOEKEN-SERIE

IN ZAKFORMAAT — KEURIGE BANDJES

„Osanna in Excelsis!” 7° Druk

DOOR E. VON MALTZAHN f 1.50

„Een der mooiste boeken gedurende de laatste kwart eeuw verschenen!”

Licht in Duisternis 3° Druk

DOOR H. S. S. KUYPER f 1.50

„... Dat Mej. K. met dit geschrift een goeden dienst heeft gedaan en naar ik vertrouw ook door deze nieuwe uitgave menigeen „licht in duisternis” zal ontsteken.” *De Heraut*

„... De schetsen zijn vol fijn gevoel... Wat is het leven en wat is de perspectief van des Christens leven toch anders, heerlijker, dan dat van den mensch, die het licht des levens mist...” *De Wakker*

„Alles of Niets!” 4° Druk

DOOR RUNA f 1.50

Eén der eerste en beste werken van de GEVIERDE ZWEEDSCHE SCHRIJFSTER

Noorderlicht In herdruk

DOOR ELISABETH GNADE f 1.50

Een boeiend verhaal van een Professor, die de hoogst bedroevende en afkeurenswaardige fout begaat, een door hem uitgevonden geneesmiddel te beproeven aan een jeugdigen patiënt, waarvan de gevolgen *allernoodlottigst* zijn!

De Woudlelie

DOOR PÉJEKA f 1.50

Een zeer spannende roman uit het Russische staatkundige leven, met een meesterlijke tragiek. De „Woudlelie” is een historische figuur; een jong meisje, dat zich laat verleiden, een greep naar het absolute gezag te doen. Een greep, die ontzaglijke ellende en bitter zwaar lijden over haar brengt.

UITGAVE: LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — ZWOLLE

De Kruisvaarder

DOOR E. VON MALTZAHN f 1.50

NOVELLEN EN GERMAANSCH E SAGEN. Uiterst boelend en leerrijk. De naam Von Maltzahn is hier waarborg voor den inhoud; met veel zorg weet zij steeds haar onderwerpen te kiezen en te behandelen.

Victores Mundi 2° Druk

DOOR JUTTA IHLENFELD . Geïllustreerd f 1.50

Een prachtverhaal uit den *Romeinschen Keizerstijd*.

Drie jonge Mannen 3° Druk

DOOR JOHANNES Geïllustreerd f 1.50

„Onderhoudend, pittig, humoristisch geschreven; hoogst nuttig voor de Nederlandsche jongelingschap.”

Waltéla 2° Druk

DOOR E. VON MALTZAHN f 1.50

Boelend verhaal uit de *Middeleeuwen*, tijdperk van Hendrik de Leeuw. Diep-aangrijpende sage van het Oostzeestrand.

Het Nieuwe Licht 2° Druk

DOOR KÄTHE PAPKE f 1.50

’n Forsche aanval op den tijdgeest en de uitwassen der z.g n. moderne wetenschap. In boeienden verhaal-trant, met bekoorlijke en aandoenlijke tafereelen.

Den Strik Ontkomen 3° Druk

DOOR W. A. VROEGOP Gebonden f 1.65

„Boelende beschrijving. Een nuttig werk voor oudere meisjes en opvoeders, ter kennisneming van de groote stadsgevaaren en van de levenwekkende kracht van het Woord Gods.”

Vrede Gezocht 4° Druk

DOOR AMY LE FEUVRE Gebonden f 1.65

„Een echt *familieboek*, waarin de kleine dingen des levens in ’t licht der eeuwigheid gesteld worden.”

UITGAVE: LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — ZWOLLE

PRACHTWERKEN van Elis. von Maltzahn:

Een Heilig Neen 6° Druk

In prachtband *f* 3.90

Anno 1910 te Berlijn. — De strijd van het ongelooft tegen het waarachtig geloof.

„Osanna in Excelsis!” 6° Druk

PRACHTUITGAVE. In rijken prachtband *f* 3.90

Met 12 oorspronkelijke teekeningen van GEERLING.

Geschikt voor *jong* en *oud*. Boeiend van begin tot einde. Door de geheele Pers schitterend beoordeeld.

Zonnegloren 3° Druk

In prachtband *f* 3.90

Met gloed en verontwaardiging trekt de Schrijfster ten strijde tegen de booze machten van ongelooft, wangeloof en onzedelijkheid.

Beproefde Trouw 3° Druk

In prachtband *f* 3.25

Aangrijpende geschiedenis over Huwelijkstrouw.

Marie Antoinette 4° Druk

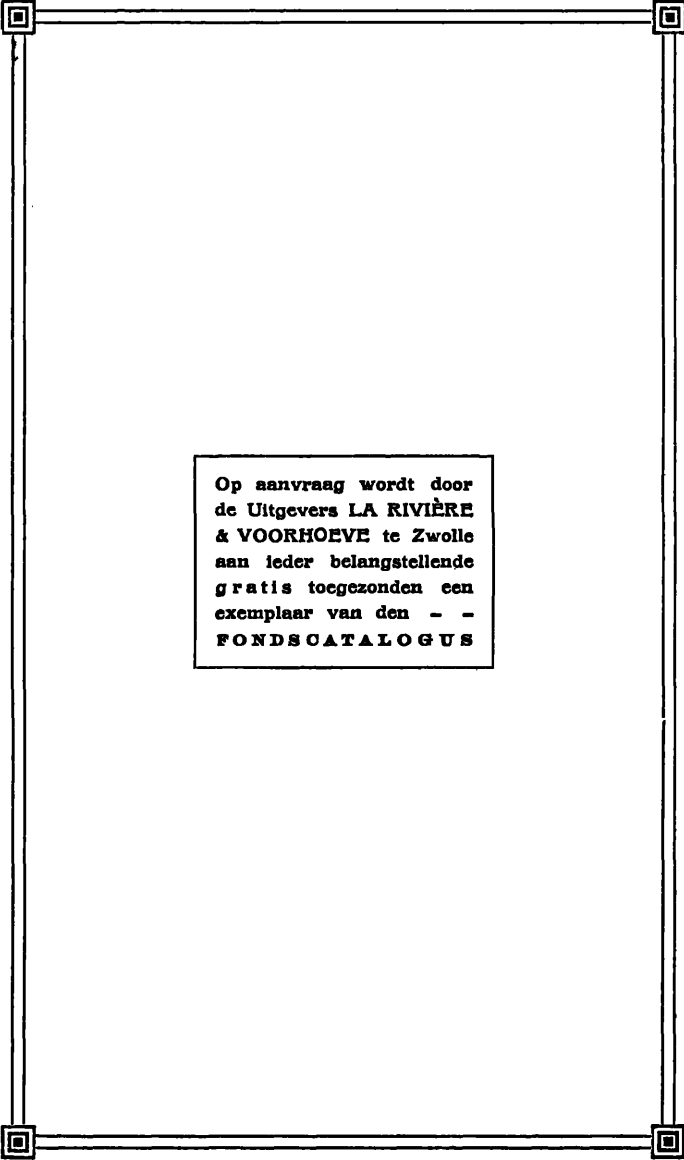
In prachtband *f* 3.25

Historische Roman uit de dagen der groote Fransche Revolutie.

Door Nacht en Nevelen 2° Druk

In rijken modernen band *f* 3.90

„Wij gelooven niet, ooit zoo iets goeds van VON MALTZAHN gelezen te hebben.” *Oude Paden.*

Op aanvraag wordt door
de Uitgevers LA RIVIÈRE
& VOORHOEVE te Zwolle
aan ieder belangstellende
gratis toegezonden een
exemplaar van den - -
FONDSCATALOGUS

L. DENNING

IN DE
GULDEN
MIJNEN
VAN
ZUID-
AFRIKA

L.R.V.